

Казка про веселого метелика

Наталя Забіла

1

Була весна. Про сніг колишній
давно забули ліс і сад.
Стояли яблуні та вишні
у квітах з голови до п'ят.
Все оживало, все раділо
в зеленім лісі і в садку.
І кожен сам знаходив діло
собі під силу й до смаку.
Отам, де сосни із-за тину
здаля дивились у квітник,
розкинув довгу павутину
Павук — похмурий працівник.
Він жив у хатці на гілляці,
щоранку вдосвіта вставав,
а вставши, зразу йшов до праці
і плетиво своє снував,
ще й буркотів:— Щоб мух ловити,
міцні тенета я роблю.
Я дуже впертий, працьовитий,
неробства зовсім не терплю!
Поміж дерев, найстарших віком,
у гущині серед трави,

на сто дверей і двісті вікон
стояв будинок мурашви.
Виходили крізь всі ті двері
щоранку тисячі мурах
і метушились до вечері
і по землі й по стовбурах.
Вони тягали суччя, дрюччя,
за себе важчі в сто разів,
облазили дерева й кручі
усі — з верхів і до низів.
А ввечері повзли додому
і так, щоб чути скрізь було б,
хвалились:— Всім давно відомо,
що й ми ненавидим нероб!
Неподалік, де тихо дзенькав
серед трави ясний струмок,
бджілок родина чималенька
вселилась в гарний теремок.
Вони збирали мед на квітах
аж до вечірньої зорі.
І клопоту шок працьовитих
любили всі, малі й старі,
бо, хоч і мали гострі жала,
вони й самі любили всіх

і тільки тих не поважали,
хто байдикує всім на сміх.

2

Одного разу, вранці-рано,
в садку біля старого пня
з'явився раптом хтось незнаний,
в яскраве вдягнений вбрання.

Літає, пурхає зраділо,
серед квіток веде танець,
і різнобарвні легкі крила
проймає сонця промінець.

Це був Метелик. Він допіру
прокинувся в старому пні
і тісну зимову квартиру
покинув радо навесні.

Почувши вітру теплий подих,
скупався в крапельках роси
і вбрався у святковий одяг
з тканин сліпучої краси.

— Ой, як же гарно! Скільки світла!

Як добре на світі жить,
коли навколо все розквітло,
все хоче з сонечком дружить!

І вже не треба повертати

у той старий трухлявий пенъ,
а можна весело літати
і танцювати цілий день!
І став Метелик витворяти
такі балетні номери,
що в лісі збіглися звірята,
придибав навіть кріт з нори,
пташки в садку здійняли галас,
захвилювались квіти всі,
і шепотіли, й дивувались
такій невиданій красі!

3

В цю мить з-за тину, з павутини,
Павук заглянув до садка.
І легковажна ця картина
роздратувала Павука.
І він спустивсь по довгій нитці
до мурашви в мурашнику:
— Ану, сусіди, подивіться,
що зараз робиться в садку!
Якийсь-то виряджений жевжик
розтанцювався серед трав!
Це припинити слід... Та де вже!
Він там усіх зачарував!

— Хоч подивитися й цікаво,—
загомонила мурашня,—
та в нас така важлива справа
і невідкладне завдання:
ми доїм тлю, свою худобу,
і виганяєм на попас.

Провчити б слід цього неробу,
але часу немає в нас!

Тоді Павук з своєї хати
поліз в дупло до Кажана,
збудив його і став прохати
впіймати швидше джигуна.

Але Кажан крізь сон белькоче:

— Та як же я його вловлю?
Він не літає серед ночі,
а я весь день, звичайно, сплю!

— Ну що ж,— Павук
промовив грізно,—
якщо не візьметься гультяй
за розум, поки ще не пізно,
я сам провчу його — та й край!

4

Такі погрози й пересуди
підслухав бистріш вітерець

і незабаром скрізь і всюди
їх розплескав з кінця в кінець,
і навіть сповістив нечемно
і танцюриста самого...

Ця поголоска неприємна
аж приголомшила його...

Ні, не злякався він! А тільки
до лісу перестав літати,
хоч фіолетові васильки
там починали розцвітати.

Він полетів на луг до річки,
сховався сумно серед трав
і, позабувши власні звички,
зняковіло крильця склав.

"За віщо цей Павук жакликий
йому спокою не дає?..

Чи, може, для такого гніву
якась причина дійсно є?

Навколо й справді всі працюють,

і це, напевно, так і слід:

пташки веселі не танцюють,

а мостять гнізда серед віт,

мурашки хмиз додому носять,

кору на дубі точить жук,

і в білки теж роботи досить,
і павутину тче павук,
бджола у вулик мед тягає
і ліпить з воску стільники...
Лиш він без діла сновигає
і тільки знай — веде танки!
І ось — ідуть вже пересуди,
недобра слава скрізь біжить...
Ні, ні! Він ледарем не буде!
Так не годиться далі жить!..
Та що ж, як він такої вдачі,
нікчемніший за комара..."
Сидить Метелик, гірко плаче
і слізки лапками втира.

5

Тим часом між квіток веселих
пішли розмови тут і там:
— А де ж отой красунь Метелик?
Без нього дуже сумно нам!
І от одна Вишнева Квітка
зірвалась з гілки —
тільки блись! —
і полетіла швидко-швидко
Метелика шукати скрізь.

Вона питала без упину —
чи хто не бачив, де він дівсь?
І ось на луг, під ту билину
потрапила, де він сидів.
— Ой, любчику,— сказала Квітка,—
чому ти плачеш у кутку?
Чому тебе давно не видко
у наших колі, у садку?
І Квітці про свої печалі
Метелик щиро розповів:
мовляв, не можу вести далі
таке життя, як досі вів...
Мовляв, я зараз тільки й мрію
якусь роботу розпочать,
але ж нічого я не вмію
й не знаю, де такого вчать!..
— Не знаю й я,— сказала Квітка,—
бо в світі мало прожила.
Та в нас тут є одна сусідка —
стара, досвідчена Бджола.
Отож не плач, розпростуй крильця,
ми зараз вдвох полетимо
і тій хорошій мудрій Бджілці
докладно все розповімо.

Вона напевно дасть пораду
і скаже, що тобі робить!
Почувши це, Метелик радо
з свого куточка виліз вмить.
— Летімо!— вигукнув завзято
і слізки хусточкою стер.—
Спасибі, що мене знайшла ти,
бо я з одчаю ледь не вмер!
Вишневу Квітку в білу щічку
Метелик враз поцілував,
і посадив собі на плічко,
і до Бджоли попрямував.

6

Стара Бджола в ту мить вечірню,
за день втомившись як слід,
відпочивала тихо й мирно
на лавочці біля воріт.
Коли це гульк — летить Метелик,
а з ним і Квітонька мала.
— Заходьте, друзі, до оселі! —
привітно мовила Бджола.
Розповіли вони все чисто,
Вона вгостила їх медком.
— Що ж,— каже,—

любий танцюристе,
ставай моїм помічником!
— Хіба я зможу мед збирати
і стільники робить, як ти?
— Звичайно, ні!
Та можеш, брате,
ти де в чім іншим допомогти.
Коли ми навесні та влітку
збираєм мед серед квіток,
то водночас із квітки в квітку
ми переносимо пилок.
І знай — це робиться не даром:
пилок той переносить слід,
щоб кожна квітка незабаром
перетворилася на плід.
Робота ця тобі під силу:
літай собі, як досі зник,
відвідуй кожну квітку милу
і з неї пий солодкий сік,
танцюй, виблискуй, як лелітка,
щоб веселіш усім жилось,
а разом з тим із квітки в квітку
пилок на лапках перенось!
— О,— він зрадив,—

на це я здібний!
Я так робив би й дотепер,
якби лиш знав, що це потрібно
для Квітки та її сестер!

7

І от, здивовані без міри,
побачили старі й малі,
як трудиться Метелик щиро,
допомагаючи Бджолі.

І квіти всі заговорили:
— Літай, Метелику, літай!
Свої барвисті ніжні крила
в повітрі вільно розгортай.
Сідай на яблуню, на вишню,
і на шипшину, й на бузок.
Нам всім так весело і втішно
з тобою стрітись хоч разок.
Є метелі, що роблять шкоду
і нищать всі садки навкруг.
Та зовсім ти не з того роду,
і ти не ворог нам, а друг!
Лунає здалека і зблизька
Метеликові похвала.

І навіть хмурий Павучисько

не буркотить з свого кубла.
І мурашки повзуть повільно,
несуть свої сучки й дрючки
і про Метелика прихильно
ведуть між себе балачки.
А він, веселий як ніколи,
весь день в усій своїй красі
літає в ліс. в садок і в поле,
де квіти миються в росі,
пилوک із квітки в квітку носить,
немов не чує тягаря,
аж поки Бджілка скаже:
— Досить!

Вже вечір. Спатоньки пора!

8

Весна минула. Тепле літо
прийшло в діброви та сади.
На вітах, де біліли квіти,
тепер красуються плоди.
Виблискують червоні вишні
і білі яблука-налив,
і згадують, як в дні колишні
усіх Метелик веселив,
як всі свої маленькі сили

він вклав у працю залюбки,
і як ще дужче полюбили
його і квіти, і бджілки.

* * *

Отож, мій дорогий читачу,
хто любить працю понад все,
тому й краса, й весела вдача
ще більшу радість принесе.
А хто від ранку і до ночі
живе, цураючись труда,
того ніхто любить не схоче
і теплим словом не згада!